

Agentura pro sociální začleňování

Koncepce sociálního bydlení – vize, příležitost, inspirace, rizika

Roman Matoušek

Problémy dosavadních přístupů – na co Koncepce reaguje?

Podpora na straně poptávky (dávky) nepropojená s adekvátní nabídkou dostupného a stabilního bydlení

Roztříštěnost obecních politik, omezená prevence, výběr cílových skupin - lidé s více bariérami pro vstup do bydlení (dluhy, zdravotní stav, diskriminace,...) nejsou prioritou

Nárůst počtu osob na ubytovnách, v institucích a sociálních službách, segregace v sociálně vyloučených lokalitách

Co již Koncepce přinesla?

Odbornou a veřejnou diskuzi o (sociálním) bydlení

Právo na bydlení – vytvoření dostatečně účinných nástrojů k zajištění tohoto práva a plnění povinností s ním spojených

Propojování sociálních a bytových agend – bydlení s podporou

Vhodný model ukončování bezdomovectví – příležitost pro zavádění efektivnějšího (a tedy levnějšího) modelu „bydlení především“ (housing first)

Od současného stavu k naplnění vize

Cílem systému je zajistit důstojné podmínky pro bydlení

Koncepce sociálního bydlení do roku **2025 – některé cíle přesahují časový rámec koncepce**

Zavedení úspěšných systémů sociálního bydlení je dlouhodobý úkol (Skotsko – 15 let)

V přechodné fázi do naplnění cílů Koncepce vyroste jedna generace dětí a zestárne jedna generace seniorů

Dobré praxe – zárodky budoucího stavu

Dopady koncepce – minimalizace bezdomovectví, sociálně vyloučených lokalit, zvýšení stability a kvality života pro rodiny s dětmi, seniory, osoby se zdravotním omezením

Cíle lze z velké části naplnit již nyní

Nástroje k dosažení cílů již fungují a lze je podpořit – mnohé obce, zahraničí

Potřeba inovace - prevence, koordinace, spolupráce

Programy prevence ztráty bydlení

Předcházení problémům je účinnější a levnější, než řešení jejich nejzávažnějších důsledků - levnější je udržet domácnost v bytě, než ji dostávat z „ulice“ zpět

Ralsko – standardní nájem a nájem s doprovodnou sociální službou (terénní práce)

V případě prodlení s platbami nabídnuta sociální služba, možný přechod zpět do standardního nájmu – dlužníci o bydlení nepřijdou nebo jej mohou získat

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Intervence z ESIF na řešení všech aspektů sociálního vyloučení v lokalitách podle místních strategických plánů, koordinační role Agentury pro sociální začleňování

Pořízení nesegregovaného sociálního bydlení ve standardních bytech (IROP)

Plánování sociálních bytových politik, programy prevence, podpora samostatného bydlení, užívání bytu, participace a komunitní práce uživatelů sociálního bydlení (ESF)

Spolupráce – samospráva, neziskové organizace, soukromí majitelé bytů

Programy bydlení provozované neziskovými organizacemi (poskytovatelé sociálních služeb) v bytech obcí nebo soukromých majitelů

Propojení silných stránek, které se vzájemně doplňují a řeší závažné problémy bytové nouze

Zkušenost sociálních služeb, využití bytového fondu, stabilní příjmy pro vlastníka nemovitostí

Rizika Koncepce – bydlení za jakých podmínek?

Solidarita, nediskriminace, **dobrovolnost**, individuální a diferencovaný přístup, bydlení v bytech - **zásluhovost není podmínkou** přístupu k bydlení, bydlení je **předpoklad účinné pomoci**

Sociální **adaptace na podmínky** bydlení – **obvyklý** způsob života, **odcházení** ze systému v případě **neplnění podmínek stanovených sociálním pracovníkem**

Nevytvoříme drahý systém, který ale nejvíce znevýhodněným opět nepomůže? Vzniknou nové ubytovny?

Dlouhodobá vize vs. okamžité riziko

Novela zákona o pomoci v hmotné nouzi:

- sociální práce při řešení bytové situace osob mimo standardní byty
- souhlas obcí s vyplácením doplatku na bydlení na dlouhodobých ubytovnách

Mnohé obce souhlasy neudělují, udělují jen na přechodnou dobu, nebo je podmiňují řadou podmínek

Neexistence systému sociálního bydlení - akutní riziko ztráty bydlení pro až 25 000 osob

Závěr – jsme na začátku a na rozcestí

Zajištění důstojného bydlení jako **vize**

Nové financování z fondů EU (IROP, OPZ) jako **příležitost**

Zkušenosti obcí, NNO, ze zahraničí jako **inspirace**

Nevytvořit si na začátku cesty 25 000 nových bezdomovců

Nezopakovat stejné chyby, které vedly k současným problémům

Děkuji za pozornost!

Více informací: matousek.roman@vlada.cz